

عنوان مقاله:

سلامت آبخیز (قسمت اول): مدل مفهومی پایایی، انعطاف پذیری و آسیب پذیری (RRV)

محل انتشار:

فصلنامه ترویج و توسعه آبخیزداری، دوره 4، شماره 14 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 5

نویسندگان:

سید حمیدرضا صادقی - استاد گروه مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس

زینب حزبوی - دانشجوی دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس، نور مازندران، ایران.

خلاصه مقاله:

امروزه خطرات بسیاری سلامت زیست بوم های آبخیز را تهدید می کند. بر همین اساس تغییرات محیط طبیعی کره زمین ناشی از فعالیت های انسانی، ساختار و عملکرد زیست بوم ها را تغییر داده است. لذا ارزیابی شرایط نسبی سلامت زیست بوم آبخیز برای ارائه راه کارهای مدیریتی مناسب ضروری است. در این زمینه روش های متنوعی ارائه شده است. از آن جمله می توان به مدل شاخص محور و مفهومی پایایی، انعطاف پذیری و آسیب پذیری (RRV) اشاره کرد. ارزیابی و پایش سلامت زیست بوم با استفاده از مدل RRV علاوه بر این که می تواند هشدارهای اولیه تخریب محیط زیست را فراهم نماید، هم چنین می تواند علت مشکلات موجود را شناسایی کند. بنابراین ارزیابی و پایش سلامت زیست بوم آبخیز یک گام مهم و بنیادی برای حفاظت بوم شناختی و ارزیابی خدمات آن می باشد. برای کاربرد مدل RRV معیارهای متعددی بر اساس احتمالات مورد ارزیابی قرار گرفته و نهایتاً سلامت آبخیز بر اساس وضعیت ترکیب کلی آن ها سنجیده می شود. با وجود مطالعات گسترده در خصوص کاربرد مدل RRV در ارزیابی سلامت زیست بوم های مختلف، کاربرد مفهومی آن در مقیاس حوزه آبخیز کم تر مورد توجه قرار گرفته است. لذا پژوهش حاضر به معرفی، کاربرد و پیشینه پژوهش این مدل در جهان پرداخته است. نتایج بررسی پیشینه موجود، دلالت بر غالبیت کاربرد مدل مذکور در تعیین سلامت مخازن آبی و سازه های هیدرولوژیکی داشته است. اما در سال های اخیر مدل RRV مورد توجه مدیران برای ارزیابی سلامت محیط زیست، زیست بوم های مختلف آبی، شهری و نیز حوزه های آبخیز قرار گرفته است. بر همین اساس کاربرد و ترویج آن در ارزیابی سلامت آبخیز به عنوان پیش نیاز مدیریت صحیح و جامع منابع آن پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی:

برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست، سلامت آبخیز، شاخص های سلامت، مدل های شاخص محور سلامت، مدیریت پایدار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1871827>

